

УДК 340.12

Кравець В. М. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, м. Київ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1911-5241>

Новітній підхід до проблеми взаємозв'язку права та моралі в інформаційному суспільстві

Рец. на кн.: Кушакова-Костицька Н. В., Бровко Н. І., Сердюк І. В. Право та мораль в інформаційному суспільстві : навч. посіб. / наук. ред. М. В. Костицький. Київ : Юстон, 2021. 256 с.

Філософсько-правове осмислення трансформації права та моралі в умовах інформаційного суспільства, безперечно, є актуальним завданням на сучасному етапі розвитку українського соціуму. На це вказує значна кількість тенденцій і явищ, що виникли внаслідок упровадження в буття вітчизняного суспільства інформаційно-телекомунікаційних технологій і спричинених ними змін у всіх його сферах.

В історії філософсько-правової думки проблема співвідношення права та моралі не є новою, вона постійно потрапляла в поле зору науковців, про що свідчить низка монографічних праць, статей та інших публікацій із зазначеної тематики. Однак стрімкий розвиток інформаційних технологій, інтеграція в економічній, політичній та правовій сферах, глобальна інформатизація сучасного життя зумовлюють потребу в переосмисленні зв'язку права та моралі як взаємопов'язаних соціальних регуляторів і головних засобів упорядкування людського існування.

Питання взаємодії права й моралі зазвичай актуалізується в перехідні періоди історичного розвитку. Значущість моральних засад права зростає в часи поглиблення демократизації суспільного життя, розбудови держави, заснованої на визнанні прав людини, її свобод і цінностей, що нині відбувається в Україні. Від їх ефективної взаємодії залежить перспектива розбудови правової держави та громадянського суспільства, рівень правової та моральної свідомості.

Вдалою спробою переосмислення зв'язку права та моралі є рецензований навчальний посібник. У виданні здійснено філософсько-правовий аналіз і наукове осмислення взаємодії права та моралі в сучасному інформаційному суспільстві, виявлено зв'язки між розвитком інформаційного суспільства й викликами, що постають у морально-правовій сфері. Автори правильно вказують, що вплив моралі на право в інформаційну епоху пов'язаний зі зміною змісту і

форми моралі, тим, що вона сьогодні охоплює сфери, які традиційно вважали технічними й забезпечували такими самими технічними нормами.

У посібнику в логічній послідовності розкрито п'ять основних тем, у межах кожної з яких висвітлено особливості взаємовпливу права й моралі на сучасному етапі, їх вплив на формування і розвиток інформаційного суспільства, а також зворотний вплив виявів інформаційного суспільства на мораль і право.

Слід констатувати, що посібник за своєю структурою та змістом має значну навчально-методичну та практичну цінність. Автори послідовно проаналізували тенденції та закономірності впливу інформаційного суспільства на розвиток права й моралі, розкрили історичний розвиток концепцій інформаційного суспільства, систематизували морально-правові засади розвитку інформаційного суспільства, розкрили особливості взаємодії міжнародного та національного права в процесі регулювання інформаційних відносин, систематизували моральні засади діяльності органів Національної поліції України.

Варта схвалення також практична частина видання. У посібнику вдало дібрано завдання для самостійної роботи з метою ефективного засвоєння змісту навчального матеріалу не лише в аудиторії, а й надійного самоконтролю під час дистанційної роботи.

Автори посібника опрацювали значний масив філософсько-правової літератури, що дало їм змогу всебічно висвітлити актуальні проблеми політичної та інформаційно-правової реальності.

Таким чином, навчальний посібник Н. В. Кушакової-Костицької, Н. І. Бровко, І. В. Сердюка «Право та мораль в інформаційному суспільстві», підготовлений за науковою редакцією академіка М. В. Костицького, є завершеним і важливим елементом навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та може стати в нагоді не лише філософам права, а й правникам,

політологам, фахівцям у галузі інформаційних технологій, науковцям і здобувачам вищої освіти – курсантам, студентам, слухачам, ад'юнктам та аспірантам, докторантам, а також усім, хто цікавиться тенденціями й

перспективами розвитку інформаційного суспільства, викликами сьогодення, що виникають у цій сфері, та проблемами правового й морального характеру, якими означені вказані зміни.

Рецензія надійшла до редколегії 30.03.2022

Kravets V., Ph.D in Law, Associate Professor, Professor of the Department of Philosophy of Law and Legal Logic of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1911-5241>

The Latest Approach to the Problem of the Relationship Between Law and Morality in the Information Society

Review of the book: Kushakova-Kostytska N. V., Brovko N. I., Serdyuk I. V. Law and morality in the information society : a textbook ; Sci. ed. M. V. Kostytskyi. Kyiv : Euston, 2021. 256 p.